

ALE, PANE PROFESORE...

Začátkem února 1988 otiskl moskevský lid Izvěstija rozhovor s předsedou sovětské komise pro mezinárodní spolupráci v humanitárních otázkách a v oblasti lidských práv, profesorem F. Burlackim. Prý se v této zemi připravuje i výbor pro tyto otázky, který "bude mít více možností věnovat se individuálním problémům".

Dále řekl, že se připravuje soudní reforma, v níž se "nastoluje také otázka zrušení trestu smrti, který už byl z Leninovy iniciativy ve dvacátých letech jednou zrušen".

Špatná paměť?

Nechť si pan profesor přečte Solženicynovo "Souostroví Gulag". Doví se tam na dokumentech, že to byl právě Lenin, který v době své nemoci autoritativně vnutí do návrhu zákona přeloženého komisařem Urlickým pasáž, že je třeba vynést rozsudek trestu smrti i za politickou činnost. Sam tento doplněk připsal na přeložený návrh svou rukou v nemocničním kresle v Gorkach.

SEVERUS

Historie Brežněva
 Hodně peněz v dává u nás Svaz čes. sovětského přátelství a Svaz protifašistických bojovníků na propagandu. V obrazových a textových materiálech se věnuje značný prostor Sovětskému svazu a jeho účasti v druhé světové válce. Všechno se to děje podle starého poststalinského, brežněvovského měřítka. Kdežto v sovětských historických muzeích již začali opravovat největší nepravdy a hlásí se i k postavám, které byly dosud vymazány ze sovětských dějin, u nás tento trend zřejmě ještě "nedozrál".

Jdete třeba po chodbách ústředního sekretariátu SPB v Praze vyzdobeného nyní ve všech patrech náležitými fotografiemi, citáty, hesly a dokumenty. Na čelném místě si tu umístili velké fotografie "osvoboditelů Československa". Na prvním místě - maršál Brežněv, nebo byl jen generál, nevím. S příslušným textem, jak nás tento hodný soudruh miloval a jak my na oplátku jeho.

Nestačí jediný portrét této nabubřelé odulosti. O kus dál znovu Brežněv, tentokrát v řadách velikých sovětských představitelů. Kdyby si tvůrci brežněvovského kultu začali v Leningradě nebo v Moskvě do historických muzeí - v Moskvě třeba do Muzea Říjnové revoluce -, zjistili by, že tu dokonce již odstranili fotografie Brežněva a zmínky o jeho válečném působení, které bylo v podstatě nulové ve srovnání s vojenskými činiteli. Kdyby na to přijdou také v Praze? A kdy ~~xxx~~ místo Brežněvů budou seznamovat naši veřejnost s českými a slovenskými bojovníky za svobodu?

SEVERUS

TO SI MOHL ODPUSTIT

Profesor české literatury na universitě v Benátkách Sergio Carduase dělá jistě dobrou práci pro české písemnictví. Přeložil také nejednu knížku od Mukařovského a Teiga přes Haška, Hrabala až k Seifertovi. Při svém nedávném pobytu v Československu poskytl rozhovor redakci Svobodného slova /5. února 1988/, v němž vylíčil nedávné putování B. Hrabala po Itálii. Český spisovatel tam byl pozván nakladatelem Einaudem z Turína. Podle profesora Carduaseho se Hrabal "neformálně alespoň zčásti seznámil se životem po italsku a také poznal mnohoství českých mluvčích Italů. Byl vůbec obklopen češtinou - polotýkář, že pro násenou nívoli úst, emigrantů z Československa".

Nemohl si pan profesor tuto poznámku odpustit? Nebo mu to redakce sama vložila do úst?

IGOLFUS

Na své práci...

"Situace v Summitu je dnes normální. Všechny podniky pracují podle běžného harmonogramu. Od šesté hodiny večerní mohou občani města vycházet pouze na zvláštní povolání..."

2. ZÁŘÍ 1987

STALIN A VETERÁNI VÁLKY

Stalin, s jehož neblahou činností jsou spjaty nejen vojenské neúspěchy na počátku druhé světové války, ale i tragédie milionů sovětských občanů, vojáků a zajatců, zakázal vytvořit po roce 1945 organizaci bývalých bojovníků, vězňů koncentračních táborů a obětí fašismu. Báł se jejich svědectví, které by mluvilo proti němu.

Pro potřeby sovětské mezinárodní propagandy byl po Stalinově smrti v Moskvě vytvořen výbor účastníků války v čele s generály - dogmatiky starého ražení. Teprve v poslední době se začaly tvořit v různých městech i další veteránské organizace řízené i nadále moskevským centrem. 43 let po válce povolili nyní straničtí byrokraté také vydávání časopisu "Veterán", který však nevychází jako samostatný časopis, ale jako týdenní příloha odborářského deníku "Trud". "Veterán" má být zaměřen především k sociálním otázkám a penzím bývalých bojovníků. Úkol veliký, protože v SSSR právě tyto skupiny občanů, často invalidních, žijí z veteránských penzí, které jsou - ve srovnání s jinými zeměmi - nejnižší ve světě,

SEVERUS

OHLAS ČESKÉ EXPEDICE

V pravidelné novoroční anketě v západním Německu zaujaly opět některé svazky opisované v České expedici. Dr. Antonín Kratochvíl napsal o jednom z nich: "Ze samizdatového písemnictví mě zvláště potěšilo vydání veršů historika Zdenka Kalisty "Veliká noc" v edici České expedice díky ediční úpravě dr. Jaromíra Hořce. Historik Kalista vstoupil do literatury jako básník a jako básník odchází...Je to poesie reality našich dnů bez jakékoliv ideologické zátěže."

Jak jsme se dověděli, chystá nakladatelství Poesie mimo domov v Mnichově vydání několika svazků poesie a literárně historických prací, které připravila Česká expedice /Lazecký, Andrenik, Hynek aj./. Kromě dalšího připravuje také sborník poesie 47 nepublikujících českých básníků "Na střepech volnosti", který byl opsán v edici Asyl v České expedici.

IGNOTUS

PODIVNÁ REHABILITACE

Sovětský list Izvěstija otiskl začátkem března 1988 stat o A.I. Rykovovi, bývalém předsedovi sovětské vlády po Leninovi v letech 1924 až 1930. Byl popraven koncem třicátých let spolu s N. Bucharinem a dalšími. Po padesáti letech ho soudním výrokem rehabilitovali. Jak dokazuje článek citovaného listu, je to však rehabilitace víc než podivná. List totiž v podstatě opakuje i některé Vyšinského nepravdy ze soudního přelíčení. Tak např. prý se Rykov "dopustil omylu", který vedl ke sporu s Leninem. Rykov spolu s dalšími lidovými komisaři navrhoval, aby "byli do vlády širěji zapojeni členové jiných socialistických stran. S tím nesouhlasil Lenin vycházejíc přitom z toho, že sjezd sovětů svěřil pravomoci bolševikům." Kdo měl tehdy pravdu. Jistěže Rykov a další, nikoliv nedemokratický Lenin.

Izvěstija pokračuje, že v letech 1927 až 1928 se Rykov, Bucharin a Tomskij střetli se Stalinem "v otázce metod kolektivizace a překonání problému s poklesem výkupu obilí." I v této věci měl Rykov a ostatní pravdu. Jaký byl důsledek násilí, které Stalin při kolektivizaci rozpoutal? Milióny mrtvých, katastrofální situace zemědělské výroby, hladomory.

Neměly by sovětské listy - a nejen ony - dovádět rehabilitaci do konce? Nestačí po padesáti letech jen přiznat nezákonnosti, ale jít do všech důsledků. Jinak jsou ty rehabilitace pro kočku.

SEVERUS

OBJEVUJME FUČÍKA...

K 85. nedožitým narozeninám J. Fučíka přineslo Rudé právo článek Zd. Hrabici. Apologetický, a proto zbytečný. V závěru si autor stěžuje na nezájím čtenářské veřejnosti o Fučíkovy práce a píše, že druhé vydání jeho statí vychází nyní v nákladu pouhých tří tisíc. "Vezmeme-li navíc krušný fakt, že většina našich lidových a závodních knihoven v posledních letech a prý kvůli "malému" čtenářskému zájmu Fučíkovy spisy vyřadila, pak zbývají jenom oči pro pláč."

Ano, Fučíka nelze v marxistické literární reportáži a kritice vynechat. Zaslouží si však především kritické pozornosti. V jeho díle nalezneme mnoho polopravd i nepravd, ať už jde o sovětskou skutečnost třicátých let, nebo o problematiku domácí. To nejde zastírat, jak se tomu děje dodnes. Pravda o Fučíkově díle musí být jednou řečena a naplno.

IGNOTUS